

Uit de originele Nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit, d.d. 1-1-2008

§ 3.1.4 Lozen van huishoudelijk afvalwater

Artikelen 3.4 en 3.5

Met het wetsvoorstel verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken (zie ook paragraaf 5.3 van het algemene deel van deze toelichting) wordt de definitie van huishoudelijk afvalwater herzien. Voorheen was huishoudelijk afvalwater per definitie afkomstig van particuliere huishoudens. Huishoudelijk afvalwater dat ontstond bij inrichtingen in de zin van de Wm was onderdeel van het bedrijfsafvalwater. Met de genoemde wetswijziging wordt huishoudelijk afvalwater gedefinieerd als «afvalwater dat overwegend afkomstig is van menselijke stofwisseling en huishoudelijke werkzaamheden». Daarmee kan bij elke inrichting huishoudelijk afvalwater ontstaan. In de praktijk zullen er zelfs zeer weinig inrichtingen zijn waar geen huishoudelijk afvalwater ontstaat, want er is altijd wel een toilet, wastafel of gootsteen aanwezig.

In de praktijk zijn de meeste inrichtingen aangesloten op de openbare gemeentelijke vuilwaterriolering, en wordt het huishoudelijk afvalwater daarop geloosd. Net als het Besluit lozing afvalwater huishoudens stelt dit besluit voor deze lozingen geen concrete voorschriften; de lozingen mogen derhalve in beginsel zonder beperkingen plaatsvinden. Wel moet op grond van de zorgplichtbepaling, artikel 2.1, voorkomen worden dat lozingen plaatsvinden die de doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater zouden belemmeren of onnodige nadelige gevolgen voor de milieukwaliteit, in casu de kwaliteit van het oppervlaktewater of de bodem, zouden veroorzaken. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de nota van toelichting bij het Besluit lozing afvalwater huishoudens (paragraaf 5.1).

De artikelen 3.4 en 3.5 zijn bedoeld voor een beperkt aantal situaties waarbij huishoudelijk afvalwater binnen een inrichting ontstaat en er geen gemeentelijk vuilwaterriool in de directe omgeving aanwezig is. Binnen de in het eerste lid van artikel 3.4 aangegeven afstanden tot de riolering in combinatie met het aantal inwonerequivalenten dat geloosd wordt is het verboden direct in het oppervlaktewater of op of in de bodem te lozen. Aansluiting op de riolering ligt dan voor de hand. Buiten deze afstandsgrenzen dient het huishoudelijk afvalwater gezuiverd te worden alvorens het geloosd mag worden op of in de bodem of in het oppervlaktewater. Het huishoudelijk afvalwater kan ook per as afgevoerd worden naar een inzamelaar. In dat geval dient het afvalwater behandeld te worden als een normale afvalstof waar de afvalstoffenregelgeving onverkort op van toepassing is.

De voorwaarden die aan de beperkte directe lozingen van huishoudelijk afvalwater worden gesteld komen in grote lijnen overeen met de hieraan voorafgaande voorwaarden op grond van het Lozingenbesluit bodembescherming (artikel 14) en het Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater. Voor de grotere lozingen is bij het opstellen van de algemene regels uitgegaan van aanbevelingen zoals die voor vergunningverlening in kader van de Wvo zijn opgesteld.

De afstanden in artikel 3.4, eerste lid, zijn de afstanden van het vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk tot de kadastrale grens van het gebouw waar het huishoudelijk afvalwater vrij komt. Ook in de hieraan voorafgaande besluiten werd de afstand op deze wijze bepaald. Voor een aantal lozingen van huishoudelijk afvalwater die reeds (ver) in het verleden plaatsvonden werd op grond van de toen geldende wetgeving de afstand bepaald tot het gedeelte van het gebouw dat het dichtst bij het vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk was gelegen. Voor deze lozingen geldt overgangsrecht. Dit overgangsrecht is ongewijzigd overgenomen uit de voorgaande besluiten: het Lozingenbesluit bodembescherming en het Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater. Het overgangsrecht is opgenomen in artikel 6.19.

In sommige gevallen is hemelsbreed de afstand tot het dichtstbijzijnde vuilwaterriool minder dan genoemd in artikel 3.4, eerste lid, maar is het in de praktijk niet mogelijk daar een afvoerleiding aan te leggen. Bijvoorbeeld omdat dan een watergang gekruist of een dijk doorboord moet worden. Daartoe is in het tweede lid, onderdeel b, opgenomen dat de afstand berekend moet worden langs de lijn waar in de praktijk een afvoerleiding aangelegd kan worden.

In een aantal gevallen wordt het rioolstelsel uitgebreid waardoor locaties die aanvankelijk buiten de afstandsgrenzen van het eerste lid van artikel 3.4 waren gelegen binnen die afstandsgrenzen komen. Aansluiting op de riolering is dan volgens dit besluit geboden, terwijl er mogelijk via een adequate voorziening geloosd wordt. Het derde lid, onderdeel a, biedt hier de mogelijkheid om gedurende een vast te stellen termijn lozing via die voorziening toe te staan. Na afschrijving van die voorziening dient dan te worden aangesloten op het vuilwaterriool. Eventueel kan de lozer ook gecompenseerd worden zodat direct wordt aangesloten op de riolering.

In de situaties dat een klein deel van het huishoudelijk afvalwater dat vrijkomt binnen de inrichting afkomstig is van een afgelegen lozingspunt op het bedrijfsterrein kan het mogelijk niet doelmatig zijn om dit lozingspunt aan te sluiten op het vuilwaterriool. Hierbij valt te denken aan een toilet of wastafel op een uithoek van het terrein, verafgelegen van de bedrijfsriolering. In het besluit (artikel 3.4, derde lid, onderdeel b) wordt daarom de mogelijkheid geboden om via een maatwerkvoorschrift een afgelegen lozing van minder dan 3 vervuilingseenheden via een andere zuiveringsvoorziening te lozen op het oppervlaktewater of in de bodem.

In de situaties dat niet wordt aangesloten op de riolering maar direct wordt geloosd in het oppervlaktewater of op of in de bodem worden met artikel 3.5 lozingseisen in de vorm van emissiegrenswaarden gesteld. Hierbij wordt ten aanzien van lozingen in het oppervlaktewater een onderscheid gemaakt tussen lozingen in wateren die wel of geen bijzondere bescherming behoeven met het oog op het lozen. In de ministeriële regeling is aangegeven welke oppervlaktewateren geen bijzondere bescherming behoeven. Aan de hier gestelde lozingseisen ligt het CIW-rapport «Individuele Behandeling van Afvalwater, IBA-systemen» van januari 1999 ten grondslag.

Voor lozingen in de bodem worden geen gedetailleerde voorschriften gesteld ten aanzien van de infiltratievoorziening. De bij dit besluit behorende regeling stelt een drietal (algemene) voorwaarden aan deze lozingen. Voor de bescherming van de grondwaterkwaliteit is het van belang dat de lozing niet direct in het grondwater plaatsvindt. Aandacht van het lozingspunt ten opzichte van de grondwaterstand is dus van belang bij de aanleg van de infiltratievoorziening. Daarnaast moet voorkomen worden dat de lozing hinder, bijvoorbeeld in de vorm van stank of aantrekking van ongedierte, veroorzaakt. Maatregelen in deze zin voorkomen ook eventuele nadelige gevolgen voor de volksgezondheid.

Voor beperkte lozingen van huishoudelijk afvalwater kan de lozer er, in afwijking van de emissiegrenswaarden op grond van artikel 3.5, voor kiezen te lozen via een septic tank zoals omschreven in de ministeriële regeling. Dit is overeenkomstig de voorschriften voor lozingen van huishoudelijk afvalwater vanuit huishoudens, zoals geregeld met het Besluit lozing afvalwater huishoudens en bijbehorende ministeriële regeling. De in het Besluit lozing afvalwater huishoudens omschreven voorziening, die hier onveranderd is overgenomen, is geschikt voor lozingen tot en met 5 inwonerequivalenten. Vandaar dat in het derde lid van artikel 3.5 is aangegeven dat lozingen van huishoudelijk afvalwater van minder dan 6 inwonerequivalenten via een dergelijke voorziening geloosd mogen worden. Voor een nadere toelichting ten aanzien van lozingen van huishoudelijk afvalwater via een septic tank wordt verwezen naar de nota van toelichting bij het Besluit lozing afvalwater huishoudens.

In sommige gevallen kan het, ondanks de geringe omvang van deze lozingen, gewenst zijn om bij beperkte lozingen van huishoudelijk afvalwater in oppervlaktewateren die met het oog op het lozen bijzondere bescherming behoeven verdergaande maatregelen voor te schrijven dan de in de regeling opgenomen septic tank. Het vierde lid biedt de waterkwaliteitsbeheerder de mogelijkheid om bij maatwerkvoorschrift een zuiveringsvoorziening voor te schrijven die het gewenste beschermingsniveau biedt.

Het vijfde lid van artikel 3.5 biedt de mogelijkheid om op aanvraag van de lozer andere voorwaarden te stellen aan de lozing van huishoudelijk afvalwater dan de emissiegrenswaarden van het eerste lid. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn bij lozingen van huishoudelijk afvalwater die qua omvang kleiner zijn dan lozingen vanuit een particulier huishouden, bijvoorbeeld omdat de desbetreffende inrichting niet continu is bemand, zodat er ook weinig huishoudelijk afvalwater vrijkomt. In dergelijke gevallen kan ook de zuiveringsvoorziening als bedoeld in het derde lid onnodig groot zijn in relatie tot de omvang van de lozing. Het bevoegd gezag kan dan een kleinere voorziening voorschrijven. Het vaststellen van andere waarden kan bijvoorbeeld aan de orde zijn daar waar de lozing weliswaar groter is dan bij een particulier huishouden, maar waar gelet op de omvang en kwetsbaarheid van het oppervlaktewater waarin geloosd wordt met een minder vergaande behandeling kan worden volstaan. In het verleden zijn in Wvo-vergunningen soms ook lagere waarden dan in tabel 3.5 vergund. Het overgangsrecht biedt de mogelijkheid om deze vergunde situaties voort te zetten.

§ 6.8 Overgangsrecht met betrekking tot het lozen van huishoudelijk afvalwater

Artikel 6.19

De afstanden in artikel 3.4 tweede lid zijn de afstanden van het vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk tot de kadastrale grens van het gebouw waar de het huishoudelijk afvalwater vrij komt. Ook in de hieraan voorafgaande besluiten werd de afstand op deze wijze bepaald. Voor een aantal lozingen van huishoudelijk afvalwater die reeds (ver) in het verleden plaatsvonden werd op grond van de toen geldende wetgeving de afstand bepaald tot het gedeelte van het gebouw dat het dichtst bij het vuilwaterriool of zuiveringstechnisch werk was gelegen. Voor deze lozingen geldt overgangsrecht. Dit overgangsrecht is ongewijzigd overgenomen uit de voorgaande besluiten: het Lozingenbesluit bodembescherming en het Lozingenbesluit Wvo huishoudelijk afvalwater.

Bron: Staatsblad 2007, nr. 415